

گزارشی از تهیه دستورالعمل انجام عملیات شناسایی های ژئوتکنیک دریایی ایران

علی فاخر^۱، ایرج رحمانی^۲، مهدی احسانی^۳

- ۱- دانشیار دانشکده مهندسی عمران دانشگاه تهران و همکار مهندسین مشاور هندسه پارس
- ۲- مدیر بخش حمل و نقل و تکنولوژی دریایی پژوهشکده حمل و نقل وزارت راه و ترابری
- ۳- کارشناس ارشد ژئوتکنیک و همکار شرکت مهندسین مشاور هندسه پارس

mahdi.ehsani@yahoo.com

خلاصه

این دستورالعمل برای انجام شناسایی های ژئوتکنیکی در پروژه های دریایی ایران تدوین شده است. شناسایی های ژئوتکنیکی عملیاتی است که به منظور شناخت ژئوتکنیکی زمین و تعیین مشخصات و متغیرهای آن انجام می شود. مقاله حاضر حاوی معرفی این دستورالعمل به جامعه حرفه ای است و گزارشی از تهیه و محتویات دستورالعمل انجام شناسایی های ژئوتکنیک دریایی را ارائه می دهد. اصلی ترین ویژگی این دستورالعمل آنست که تاکنون در پروژه های دریایی ایران دستورالعملی همانند این دستورالعمل وجود نداشته است. حتی در مراجع خارجی هم این دستورالعمل در مورد دریاها ایران یافت نمی شود. همینطور در این دستورالعمل سعی شده است که مطالب کاربردی و قابل استفاده جامعه حرفه ای باشد و قسمت های سازماندهی از قسمت های تکنیکی و فنی جدا شود.

کلمات کلیدی: دستورالعمل، شناسایی های ژئوتکنیک دریایی

۱. مقدمه

به منظور انجام عملیات بهره برداری و استخراج منابع نفت و گاز، در ساخت و توسعه سازه های مختلف دریایی نیاز به کارهای مربوط به شناسایی و بررسی های زیرسطحی در زیر آب به خوبی احساس می شود. هدف از بررسی های زیرسطحی، تعیین مشخصات ژئوتکنیکی مصالح بستر دریا است که لازمه آن نمونه گیری از بستر دریا و انجام آزمایش بر روی آن است. امروزه روشهای متعدد و مختلفی جهت تهیه نمونه های دست نخورده و دست خورده از بستر دریا وجود دارد که با توجه به سختی و حجم زیاد عملیات در این گونه پروژه ها آشنایی با مراحل، روشها و دستگاه های مختلف موجود به منظور انتخاب روش و دستگاه مناسب از اهمیت زیادی برخوردار است و عدم انتخاب روش مناسب موجب اتلاف هزینه و زمان زیادی خواهد شد. لذا به منظور انجام شناسایی های ذکر شده می توان از این دستورالعمل بهره گرفت.

۲. سازه های موردنظر در دستورالعمل

این دستورالعمل برای شناسایی های ژئوتکنیکی در پروژه های دریایی تنظیم شده است. سازه های مورد نظر در این دستورالعمل شامل سازه های بندری و نزدیک ساحل مانند اسکله ها و موج شکن ها است. در ضمن به ضوابطی برای خطوط لوله دریایی نیز اشاره شده است. تمرکز این دستورالعمل بر شناسایی ژئوتکنیکی سازه هایی است که در عمق آب کم و متوسط احداث می شوند؛ البته به شناسایی در عمق زیاد هم اشاره هایی شده است.